

Referințe critice (extrase)

Ștefan Vida Marinescu

„Există două direcții fertile în poezia lui Ștefan Vida Marinescu. Una a rememorării fals-nostalgice și alta, de factură fantezistă, a contestării lumii ca bâlci sau ca amestec bizar de elemente strict mitologice și felurite amănunte care aparțin realului derizoriu.

Adesea, cele două direcții fuzionează într-un discurs poetic ale cărui sclipiri ludice afirmă un apetit imagistic cu valențe ironice și o stare polemică, nutrită de sentimentul că realitatea este o instanță lipsită de virtuți afective și, mai ales, de simțul dreptății. Într-un asemenea context, refugiul în memorie se dovedește a fi soluția vitală. Și unica”.

M. Bârsilă – cop. IV – vol. „Gloria Memoriei”, Ed. Calende, 1995

„Noua carte a lui Ștefan Vida Marinescu pare a fi scrisă dintr-o suflare... Felul în care răsar cuvintele din pagină circumscrie anumite poeme scrierii autonome... O altă parte stă sub emblema rememorării afective.

Apropierea de realul derizoriu este dictată de revolta provocată de conflictul dintre idealul civic al poetului și societatea așa cum este ea. Uneori, poetul recurge la un ironic amestec între anumite elemente mitologice și realitatea profană. (...) Sunt mai multe aspecte pe care respectivele modalități le au în comun: verva, spontaneitatea (totuși, calculată) și liniaritatea discursului. Discursul lui Ștefan Vida Marinescu are o viteză neobișnuită... Ceea ce contează, în primul rând, este urgența comunicării, de o intensitate și sinceritate aproape violente.

(...) Abundența unor nume de zeități – Baal, Osiris, Ra, Indra, Ometeotl și altele țintește către încifrarea (ezoterică) și către înnobilarea textului printr-o ostentativă filtrare intelectuală a stării lirice.

Parada fosforescentă de cuvinte, densitatea și prospețimea lexicală lasă impresia unei frumoase dexterități lingvistice de factură manieristă și a unei viclene învăluiri a ideii...”

M. Bârsilă – „Gloria Memoriei”, în „Calende”, nr. 4-5/1995

„Facultatea dominantă a poetului (Stefan Vida Marinescu) este dexteritatea de a cânta la diferite instrumente, de a compune în toate stilurile, de a utiliza cele mai variate formule, de la cele tradiționale, la cele agresiv moderniste”.

Dumitru Micu – la vol. „Purtătorul de Cuvinte” (lirică, 1996)

„Ștefan Vida Marinescu rămâne, indubitabil, un spirit critic lucid, polemic și nonconformist, solidar cu realitățile evocate și invocate, un lector pasionat și un practicant febril al ideii. În totul: un scriitor care apără cu obstinație valorile morale și artistice, autenticitatea actului creator”.

Tr. T. Coșovei – la vol. „Ordinea mirabilă sau Viața și cărțile”, 1997, coperta IV

„Scrisă cu frenezie, cartea (scriitorului St.Vida Marinescu) încearcă un discurs teoretic și un demers analitic. În tentativa de a-și valida aserțiunile, criticul invocă opinii din toate timpurile și din diferite culturi, înainte de a-și expune propriile opinii..., uneori... incitante”.

Dumitru Micu – la vol. „Feminism și feminitate...” - 1998, Dicționarul General al Literaturii Române, Academia Română, Ed. Univers Enciclopedic, pag. 245, 2005

„Șt. Vida Marinescu, poetul, cultivă toate stilurile, de la cel adecvat poeziei de „concepție” și cel tradițional-satiric, la formularea telegrafică, adoptată de futurism și la erupția simultaneistă”.

Dumitru Micu – în „Istoria literaturii române”, Ed. Saeculum I.O., 2000, pag. 413, cap. Radicalizarea modernismului. Ermetismul (Avangardiștii)

„Un eseu critic în care abordează o tipologie și o caracterologie bogată, epică și teatrală, din opera maestrului Caragiale. Eseistul și criticul tratează subiectul ales în stil alert și expresiv, cu argumente și nuanțe adecvate, analitic și sintetic, posedând știința discursului relevant, creativitate și umor. Fără vreo concurență prin preajmă, greu de ajuns (la aria preocupărilor și reușitelor sale) de către colegii din câteva generații, intelectualul autentic „punctează” din nou, esențial și pragmatic. După studiul de „eminescologie”, din 2001, acesta este un „atac” la persoana celuilalt uriaș clasic al literaturii române – Caragiale. Două „celebrări” naționale, un singur cronicar, de valoare. Un gest meritoriu al literaturii, în anul cultural „Caragiale”. (...) Printre cei mai titrați autori de azi, personalitate polivalentă, cu certitudine, cel mai important om de spirit și de catedră din istoria instituției în care profesează, scriitorul, editorul și jurnalistul Ștefan Vida Marinescu a ajuns, iată, la a 20-a carte”.

Emil Manu (în vol. „Caragiale și eternul feminin” – în loc de prefață, 2003)

„Cred însă că personalitatea autorului se reface de fiecare dată în jurul unor teme, motive, dar mai ales în jurul unor figuri ale stilului. Căci omul este în primul rând un stil. Și nu întâmplător, poate, domeniul în care se simte excelent este eseul!... Un stil în care se poate recunoaște o anume retorică, anume figuri ale textului și, în cele din urmă, născute din ele, un imaginar. Un imaginar livresc de cele mai

multe ori... (...) Fără îndoială, Ștefan Vida Marinescu este unul dintre acei intelectuali care are ce spune în vremea în care oricine poate publica o carte, adică, uneori... orice”. („Tribuna învățământului”, 23 februarie 2003, la „Caragiale și eternul feminin”)

A. Costache – „Spectacolul unei personalități”

„Scriitor aproape „total” (în terminologia lui G. Călinescu), poet, critic și istoric literar, teatral și de film, eseist și prozator, publicist și ziarist (încă nu și dramaturg), el (Șt. Vida Marinescu) experimentează și reușește în toate (sau aproape toate) modalitățile și formulele fiecăruia dintre genurile literare și publicistice cultivate. (...) Idealul său de creație e Poemul cu majusculă, „simfonic-neutronic-supersonic” etc (vezi „Păcatul capital”), altfel spus, poemul total, merit să sucească gâtul birocrăției liricoide”.

Dumitru Micu – prefață la vol. „Narcis, străinul din oglinzi”

(I ediție 2005)

Consemnez aici și apariția unei cărți ciudate și folositoare despre „Marin Preda și condiția umană” (Editura Euro-Vida M., 2013), o colecție de considerații asupra unei bune părți a bibliografiei critice privind opera și viața lui Marin Preda, pornind de la Mihai Ungheanu și Eugen Simion și ajungând la Ion Bălu sau Ion Vlad, ca să dau numele cele mai cunoscute. Sunt și alte nume, unele de profesori onorabili în acțiunea lor de studiu asupra lui Marin Preda. Lectura este una personală, autorul reține ceea ce-l interesează, selectează, pune accente. („Tribuna învățământului”, 2-8 septembrie 2013, la vol. „Preda și condiția umană”)

A. Costache – „Un autor aparte”

„Prodigios, cum îl știm, profesorul și scriitorul Ștefan Vida Marinescu este autorul a două cărți recent apărute la Editura Semne: e vorba mai întâi de Mann și Hesse în „Republica Spiritului” sau de la Berghof la Castalia, incursiune în două dintre cele mai „spectaculoase” „cazuri” ale spiritului european. Cealalta hrănindu-se din literatura română, adună teme la care autorul a mai făcut trimiteri și care par obsesii ale creației sale: Eminescu cu „antinomii, antiteze, alternanțe lirice eminesciene” sau cu „Avatarurile transcendenței”, Caragiale cu „eternul feminin”, Blaga cu referiri la „Ființa tragică” (aprospo de „ființa tragică”, nu cred că există altcineva din cultura română care să fi dus atât de departe acest concept al tragicului!), Camil Petrescu, evident (temă favorită la autor), Constant Tonegaru, Marin Preda, nelipsitul Nichita Stănescu etc. Cartea poartă titlul „promoțional” „Literatura Maxima” și se vrea o ipostaziere „a eroului în natura operei”, Șt. Vida Marinescu numind ipostazierea „circuit”. Remarcăm din nou nu doar insolitul unora dintre unghiurile prin care autorul își abordează tema, în cazul lui Eminescu, pe urmele lui Maiorescu parcă, identifică aproape douăzeci de tipuri de metafore, și întărind astfel ideea că Eminescu este, din toate perspectivele – tematic, compozițional, semantic, ideologic etc. – un poet la antitezelor, dar recu-noaștem iar și acea acuitate a stilului, extraordinara capacitate de a fixa ideea în „carnea” cuvântului.

Plin de interes este și eseul despre eroii lui Th. Mann și H. Hesse. Discriminările sunt adesea nu doar esențiale, ci și surprinzătoare. Deși fac parte din aceeași familie spirituală, din aceeași temporalitate pe care autorul o numește „un timp al elanurilor”, cei doi par a se depărta unul de celălalt prin finalitate. Pentru unul dintre cele două personaje, „aventura morții devine aventura vieții” (Hans Castorp), dobândind astfel un sens, în vreme ce pentru al doilea aventura spiritului se desfășoară în încercarea de a atinge o culme spirituală, chiar dacă ea nu se deschide către metafizic. E cumva un exercițiu în sine, „oarecum

steril”, dar la fel de semnificativ pentru spiritul european. Este vorba despre Muntele vrajit și de Jocul cu margele de sticle

Ceea ce le este comun atât eroilor, cât și cărților, ne spune autorul, este existența unei „republici a spiritului”, a unei lumi „ne-maculată material(ist)”, ca și prezența dintotdeauna a unei „istorii dramatice a spiritului”.

Ștefan Vida Marinescu rămâne în continuare una dintre cele mai pregnante prezențe culturale și spirituale, o figură „dramatică” a culturii de azi”. („Tribuna învățământului”, 24-30 oct. 2016)

A. Costache: Jurnal de lectură – „Literatura Maxima” și Mann și Hesse...”

Profesori-Scriitori: „Ștefan Vida Marinescu este, parafrazând titlul unui film, un fel de profesor-orchestră. Poet, eseist, editor, vocația lui este una culturală în sens larg. E un neobosit iar numele lui se înscrie pregnant și fără drept de apel într-o arie literară a Sudului, în care Alexandria, dar și Videle sunt puncte de referință. Poet cu state vechi, apreciat, printre alții, de Radu G. Țeposu, Dumitru Micu, Nicolae Prelipceanu, Ștefan Vida Marinescu scrie poezie în registre și stiluri diferite cu lejeritate jucăușă și experimentală/experimentată a poezilor a căror principală hrană este cultura: "am ajuns totuși la concluzia/ că avem timp destul/ pentru a duce până la capăt/ vara asta crispată/ (...) da, avem timp, încă avem timp/ să privim înapoi,/ să împărțim egal lumina/ la amândoi". (Ex-aequo). (în „Luceafărul de dimineață” 2017).

A. Costache - Teme de toamnă